

О. О. Плаксюк

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ З ПОЗИЦІЇ ГАРМОНІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ

Світовий досвід показує, що мале підприємництво відіграє важливу роль в економіці будь-якої країни. Малий бізнес в Європі становить основу соціально-економічного розвитку ЄС, що дає більше половини загального обороту і доданої вартості. В межах Євросоюзу впроваджено політику підтримки малого підприємництва, головна мета якої – збалансування інтересів держави та бізнесу. Недостатня вивченість цієї проблеми в Україні перешкоджає формуванню методологічної основи становлення розвинутої ринкової інфраструктури та може викликати конфлікт між економічними інтересами держави та інтересами малого бізнесу.

Визначено рівень впливу малого бізнесу на економічний розвиток країни. Вважаємо, що рівень розвитку малого підприємництва безпосередньо визначає рівень розвитку економіки держави загалом та має певні переваги.

Проаналізовано в межах Євросоюзу збалансовану політику підтримки малого підприємництва, що враховує економічні інтереси бізнесу та держави. Виявлено, щоб максимально стимулювати мале та середнє підприємництво, в Європі було вжито заходів щодо усунення адміністративних перешкод для малого бізнесу. Насамперед, було внесено зміни, що стосуються податку на додану вартість, коригування умов фінансування і соціальної політики держав.

Запропоновано дотримуватися балансу інтересів, розробленого на основі проведеного дослідження розвитку та підтримки малого бізнесу в розвинених європейських країнах.

Визначено зв'язок між економічним розвитком країн та впровадженням збалансованої політики підтримки малого підприємництва. Практичне використання наведених у цій статті рекомендацій щодо дотримання відповідного балансу економічних інтересів дасть можливість запобігти конфлікту між економічними інтересами держави та інтересами малого бізнесу.

Ключові слова: малий бізнес, інновація, економіка, національні економічні інтереси, глобалізація.

Постановка проблеми – дослідження та впровадження в Україні світового досвіду підтримки малого підприємництва з урахуванням основних економічних інтересів суб'єктів ринкових відносин.

Методологічною основою проведення дослідження стали загальнонаукові і спеціальні методи: абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення та формулювання висновків стосовно особливостей політики підтримки малого підприємництва в розвинених європейських країнах; історичного опису – для характеристики унікальної системи регулювання і підтримки малого бізнесу в Європі, які відображені в наукових працях та монографіях.

Інформаційна база емпіричного дослідження – спостереження за розвитком малого бізнесу в країнах ЄС. Обробку даних про методи державного регулювання малого бізнесу здійснено шляхом аналізу, узагальнення і логічного осмислення. На основі проведеного дослідження наочно зображено способи узгодження державних та підприємницьких економічних інтересів.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. Малий бізнес розглядається як окремий сектор ринкової економіки. Особливо акцентується, що останнім часом проблема малого бізнесу, як ніколи, стала нагальною не тільки в нашій державі, а навіть у розвинених країнах. Малий бізнес виконує низку найважливіших економічних і соціальних завдань. Крім податкових відрахувань до бюджетів усіх рівнів, він розвиває реальний сектор економіки, створює додаткові робочі місця, сприяє конкуренції. Тому розвиток малого бізнесу є важливим завданням держави (Ribun L. V., 2016) [13]. Всебічне та системне проведення дослідження процесів розвитку малого бізнесу є особливо актуальним для країн перехідної економіки і сьогодні, коли економічні та соціальні проблеми далі загострюються. Досліджуючи його, важливо розглянути всі процеси, що відбувалися в історичній послідовності та порівняно зі станом справ в інших країнах світу (Shprak V.) [2]. Досвід високорозвинених країн з підтримки і розвитку малого підприємництва, який заслуговує на запровадження в Україні з метою ак-

тивізації впливу підприємницького середовища на розвиток національної економіки (Olha Popelo, 2014) [1], можливості адаптації закордонного досвіду в економіці України (особливо в галузі управління інноваційною діяльністю малих і середніх підприємств) дадуть змогу підняти конкурентоспроможність товарів, послуг та країни в цілому (Shmigelskaya Z. K.) [5].

Ефективність діяльності малих підприємств значною мірою залежить від економічного середовища їх функціонування, тобто від комплексу правових, економічних, інституціональних, фінансових та організаційних заходів, здійснюваних органами державної влади на місцях, асоціаціями підприємців, суб'єктами соціального партнерства з метою стимулювання підприємницької ініціативи населення (Bezus A. M., 2016) [12]. Задача держави полягає не в тому, щоб підтримувати мале підприємництво будь-якою ціною, а в тому, щоб створювати правові та соціально-економічні умови для розвитку і розширеного відтворення (Finahina O. V., 2005) [10].

Практика господарювання в розвинених країнах вказує на те, що державне регулювання економікою здійснюється безпосередньо через соціально-економічне прогнозування, розробку державних програм, визначення пріоритетних напрямів і галузей розвитку народного господарства, через формування інвестиційної, податкової та кредитної політики. У подальшому це регулювання забезпечується через реалізацію антимонопольної політики і розвитку конкуренції, державну стандартизацію, метрологію і сертифікацію, систему оподаткування та інші форми регулювального впливу держави (Rybchak V. I., 2006) [6].

Мета роботи – дослідити та проаналізувати світовий досвід підтримки розвитку малого бізнесу з метою доцільності його впровадження в Україні, враховуючи економічні інтереси держави та підприємництва.

Виклад основного матеріалу. Основною метою підприємства класичної моделі економіки є максимізація прибутку. Сучасні економічні зміни, викликані процесами глобалізації, стрімкого інноваційного прогресу, міжнародного поділу праці та жорсткою конкуренцією, дещо змінюють економічні інтереси суб'єктів ринку. Ці процеси не можуть не відобразитися на рівні розвитку як закордонного, так і національного малого бізнесу.

Позитивний і негативний досвід, його системне вивчення, рекомендації з адаптації, консолідації та адаптації до умов та інтересів національної економіки країни служать базою в системі управлінських заходів та підстав для прийняття рішень – владою, бізнесом, менеджментом підприємств.

На нашу думку, досліджуючи теоретичні і практичні аспекти державної підтримки малого бізнесу, необхідно їх зіставити з потенційними можливостями вітчизняних малих господарств та при цьому враховувати економічні інтереси як держави, так і бізнесу.

Розвиток підприємств малих форм власності є одним із найважливіших напрямів економічних реформ, що сприяють розвитку конкурентного ринкового середовища, наповненню споживчого ринку товарами і послугами, створенню нових робочих місць, формуванню широкого кола власників. Світовий досвід показує, що мале підприємництво відіграє важливу роль в економіці будь-якої країни. Йому властиві певні переваги: велика можливість для підприємця реалізувати свої ідеї, проявити свої здібності; високий рівень адаптації до місцевих умов господарювання; велика незалежність дій суб'єктів малого підприємництва; гнучкість і оперативність у прийнятті та виконанні рішень, що приймаються; низька потреба в первинному капіталі; здатність швидко реагувати на потреби ринку і запроваджувати зміни у продукцію і процес виробництва, здійснювати свою діяльність у тих сферах виробництва, які не вигідні великим підприємствам. Слід зазначити, що рівень розвитку малого бізнесу безпосередньо визначає рівень розвитку економіки держави загалом [1].

У світовій практиці всі підприємства з кількістю працюючих до 500 осіб зараховують до категорії малих та середніх підприємств. У країнах Європи критерії визначення МП є дещо іншими. Наприклад, у Німеччині та Франції малим підприємством вважається компанія з працюючим персоналом до 50 осіб. В Італії використовується розподіл на мікропідприємства (до 20 працюючих осіб) та малі підприємства (до 100 осіб). У країнах Центральної та Східної Європи ці характеристики становлять від 30 до 50 осіб. Врешті-решт, для удосконалення наявних визначень Європейський Союз розробив шкалу критеріїв МП за кількістю працюючих: мікропідприємство – 1–9; мале підприємство – 10–99; середнє – 100–499; велике – понад 500 [2].

В межах Євросоюзу впроваджено політику підтримки малого підприємництва, головна мета якої – збалансування інтересів держави і бізнесу.

Економічні інтереси – це реальний, зумовлений відносинами власності та принципом економічної вигоди, спонукальний мотив чи стимул господарської діяльності, головною метою якої є не тільки максимізація прибутку, а й задоволення соціальних потреб, що виникають в результаті взаємодії внутрішніх та зовнішніх соціальних груп суб'єктів економічної діяльності, в процесі реалізації та гармонізації економічних відносин виробництва, розподілу, обміну та споживання. Суб'єктами економічних інтересів є окремі індивіди, сім'ї, домогосподарства, колективи, групи людей, держава, суспільство в цілому. Об'єктом є результат суспільного виробництва (продукт, послуга тощо), який іде на задоволення тієї потреби, з приводу якої складаються конкретні відносини між людьми [3].

Малий бізнес в Європі становить основу соціально-економічного розвитку ЄС. В Євросоюзі налічується понад 20 млн підприємств малого та середнього бізнесу, які дають більше половини загального обороту і доданої вартості. Кількість зайнятого населення в малому бізнесі Європи становить близько 70 %. Найбільшу кількість малих підприємств створено в торгівлі, будівництві та харчовій промисловості.

До основних цілей регулювання і підтримки малого бізнесу в Європі слід віднести зміцнення єдиного внутрішнього ринку ЄС, уніфікацію законодавчої бази, посилення взаємодії країн ЄС для більш глибокого економічного співробітництва та усунення адміністративних бар'єрів.

Унікальна система регулювання і підтримки малого бізнесу в Європі почала складатися в 70-х роках минулого століття. Щоб максимально стимулювати мале та середнє підприємництво, в Європі було вжито заходів щодо усунення адміністративних перешкод для малого бізнесу. Насамперед, було внесено зміни, що стосуються податку на додану вартість, коригування умов фінансування і соціальної політики держав.

Крім того, було розроблено Європейську хартію для малого бізнесу Європи. В цьому документі уряди європейських країн визнали значний потенціал малих підприємств і підкреслили важливість створення сприятливих умов для повторних спроб створення власного бізнесу, навіть якщо колишні спроби підприємця були не дуже вдалим. Положення Європейської хартії було враховано в Багато-річній програмі, і в перший же рік було запущено 11 проектів по їх впровадженню.

Державне регулювання малого бізнесу в Європі здійснюється шляхом законодавства, розробки і реалізації цільових програм фінансового, технологічного, інформаційного та кадрового сприяння розвитку малого та середнього підприємництва. Для стимулювання розвитку малого бізнесу було розроблено нові юридичні моделі (Європейська акціонерна компанія, Європейський пул економічних інтересів), які дозволяють малим підприємствам з різних країн, що вступають у ділові відносини, ефективно вирішувати проблеми розбіжностей правових систем різних держав.

Політика підтримки малого бізнесу в Європі здійснюється через діяльність держав і через спеціальні програми, які реалізуються під егідою Євросоюзу. Фінансування заходів з підтримки малого бізнесу здійснюється зі Структурних фондів Євросоюзу, таких як Фонд регіонального розвитку, Соціальний фонд.

До кризових умов малий бізнес в Європі адаптувався найбільш ефективно, маючи можливість маневрувати на ринку. Малі підприємства досить оперативно почали займати ніші, не цікаві великим підприємствам, що значною мірою допомагає європейським країнам долати стагнаційні явища в економічній сфері [4].

Загалом у країнах ЄС політика відносно малого підприємництва ґрунтується на вертикальному і горизонтальному підходах до вирішення проблем його створення і функціонування. Вертикальний підхід виражається у безпосередніх заходах, орієнтованих виключно на малі і середні підприємства. Ці заходи готуються і здійснюються Генеральним директором Європейської комісії (політика відносно підприємництва, комерції, туризму і соціальної економічної діяльності) у співпраці з Європейським парламентом, економічною і соціальною радою, представницькими організаціями малих і середніх підприємств в органах ЄС й іншими службами Комісії ЄС. Горизонтальний підхід ґрунтується на захисті інтересів малих підприємств у таких сферах діяльності Євросоюзу, як політика у сфері досліджень і технічних розробок, регіональна політика, міжнародні відносини і т. ін., і зміцненні позицій малого підприємництва у відповідному виді діяльності [1].

Не менш значущою є ефективність розвитку малого бізнесу для економіки регіонів. По-перше, малий бізнес через його численність і поширеність на території є могутньою сполучною ланкою, каталізатором і стимулятором ділової активності. Його розвиток і вдосконалення спричиняє появу все нових елементів регіональної інфраструктури: інформаційного обслуговування, засобів зв'язку і транспорту, всіляких видів технічних, консультантських і комунальних послуг. По-друге, нарощування товаровиробництва, торгівлі і послуг на території починає активно привертати додаткові потоки населення, а також активізувати внутрішні заощадження населення, плюс залучати додаткові капітали з інших регіонів. Обидва чинники своїм кінцевим результатом забезпечують збільшення надходжень грошових коштів до місцевих бюджетів. У регіонах, де немає великого виробництва, сумарні надходження від малих і середніх підприємств можуть перекирвати надходження від діяльності великих підприємств [10].

Загальною метою діяльності представників державної влади та малого бізнесу має бути розвиток країни в цілому. Досягти цієї мети можливо лише за умови, коли економічні інтереси держави і бізнесу є узгодженими та взаємодоповнюючими, тобто мають одну соціально-економічну основу. Наприклад, одним з економічних інтересів держави є розвиток інноваційної сфери, у той же час підприємці зацікавлені на вигідних економічних умовах оновлювати асортимент своєї продукції та використовувати при цьому новітні технології. Тому, для прийняття компромісних рішень необхідно розробити та обґрунтувати основні можливі заходи держави, спрямовані на підтримку малого бізнесу, та відповідні заходи для підприємництва, що будуть враховувати інтереси держави.

Будь-яке незадоволення економічних інтересів з боку держави чи малого бізнесу може викликати конфлікт інтересів, що негативно відобразиться на обох сторонах. З метою стабільного розвитку економіки країни та недопущення невдоволення сторін пропонуємо дотримуватися певного балансу інтересів (рис. 1), розробленого на основі проведеного дослідження розвитку та підтримки малого бізнесу в розвинених європейських країнах.

З розробленої схеми бачимо, що для підтримки МСБ та з метою балансування інтересів доцільно впроваджувати такі управлінські заходи та цільові дії, розроблені на підставі позитивного світового досвіду Великобританії, Німеччини, Чехії, Польщі:

- зниження ставки податків, відкладення оплати рахунків;
- ефективна система знижок при сплаті прострочених позик;
- пільги при стягуванні місцевого податку на майно;
- пільгове оподаткування, субсидії, списання на собівартість продукції витрат на НДДКР, кредитні гарантії;

- зміцнення зв'язків освіти з наукою;
- цільове кредитування за кошти держбюджету;
- створення робочих місць і додаткових робочих місць для соціально незахищених громадян, таких як студенти, жінки, іммігранти і т. д.;

- ратифікація Європейської хартії малого підприємництва, вступ до ЄС, отримання додаткового фінансування на сертифікацію систем управління якістю (ISO 9001-2000) середовища, а також охороною та гігієною праці з метою покращення якості товарів та послуг, що пропонує мале підприємство;

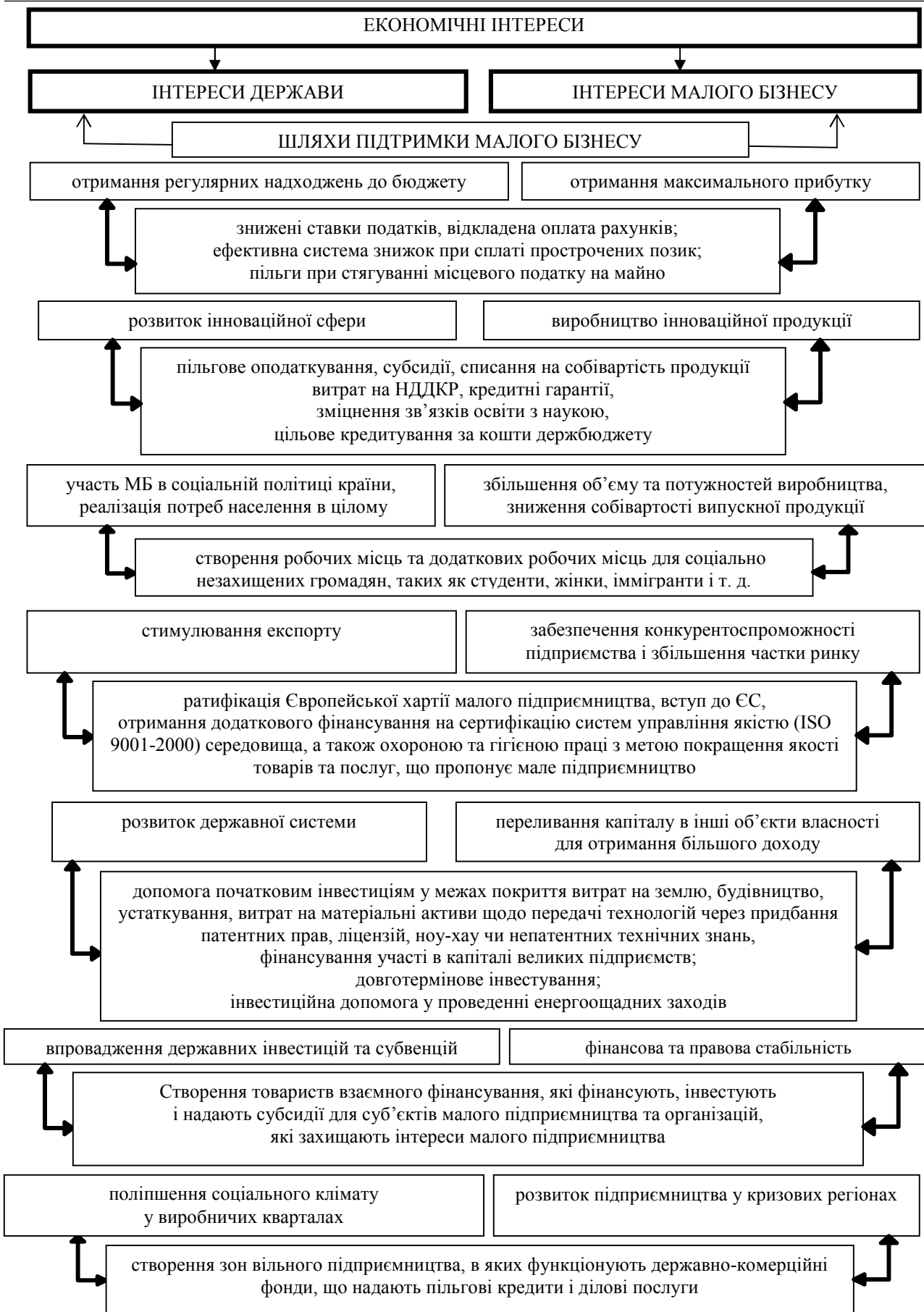
- створення товариств взаємного фінансування, які фінансують, інвестують і надають субсидії для суб'єктів малого підприємництва та організацій, які захищають інтереси малого підприємства;

- допомога початковим інвестиціям у межах покриття витрат на землю, будівництво, устаткування, витрат на матеріальні активи щодо передачі технологій через придбання патентних прав, ліцензій, ноу-хау чи непатентних технічних знань;

- фінансування участі в капіталі великих підприємств;

- довготермінове інвестування;

- створення зон вільного підприємництва, в яких функціонують державно-комерційні фонди, що надають пільгові кредити і ділові послуги.

Рис. 2. Узгодження державних та підприємницьких економічних інтересів (баланс інтересів)

Джерело: власна розробка

Висновки. Отже, як бачимо з дослідження, різні країни мають різні засоби та методи підтримки підприємництва, які є способом вираження економічних інтересів держави і, в свою чергу, перетинаються з інтересами малого та середнього бізнесу. В ЄС активно діє політика підтримки розвитку малого бізнесу з метою збалансування інтересів держави та підприємництва. Кожна з країн надає належну підтримку розвитку малого та середнього бізнесу відповідно галузей господарювання. Така підтримка малого підприємництва, особливо в кризових умовах, дає можливість швидше та ефективніше адаптуватися і маневрувати на ринку. Це дало змогу малим підприємствам займати сегменти ринку, не цікаві великому бізнесу, а загалом європейським країнам долати стагнаційні явища в економічній сфері.

Власне, сам результат перетину інтересів держави та бізнесу недостатньо висвітлений у наукових дослідженнях, тому перспективним напрямом подальших розвідок, на нашу думку, є вивчення економічних інтересів та способів їх гармонічного задоволення в системі ринкових відносин.

Список використаної літератури

1. Попело О. В. Мале підприємництво як джерело економічного розвитку у високорозвинених країнах. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2014. № 3 (75). С. 122–134.
2. Шпак В. Особливості малого підприємництва в Україні та за кордоном у 1990–2000 рр. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. № 4 (66). С. 250–260.
3. Семененко В. М., Коваленко Д. І. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. Київ: нац. ун-ту технологій та дизайну. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 360 с.
4. Малий бізнес: зарубіжний досвід. Технопарк «Ремззавод». URL: <http://ru.poland.gov.pl> (дата звернення 07.05.2017).
5. Шмигельська З. К. Зарубіжний досвід управління інноваційною діяльністю малих і середніх підприємств та можливості його адаптації в ринковій економіці України. *Стратегічні пріоритети*. 2007. № 2 (3). С. 119–128.
6. Рибчак В. І. Світовий досвід державного регулювання підприємств малого бізнесу. *Науковий вісник НЛТУ України*: зб. наук.-техн. праць. Львів: РВВ НЛТУ України, 2006. Вип. 16.1. С. 441–446.
7. Митропан С. О. Світовий досвід державного регулювання підприємництва. *Вісник КНУТД*. 2011. № 4. С. 163–168.
8. Офіційний веб-портал Республіки Польща. URL: <http://ru.poland.gov.pl>
9. Польща твой економічний партнер. Варшава, 2008. 205 с. URL: http://polska.polpred.com/upload/pdf/polska_tvoi_ekon_partner.pdf
10. Фінагіна О. В. Ринкова трансформація в регіоні: особливості розвитку та діагностування: монографія. НАН України; Ін-т економіко-правових досліджень. Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2005. 228 с.
11. Сурай А. С. Банк чистих моделей ділового середовища: теоретичні і методичні засади. *Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. Вип. 43. Ч. 1. Черкаси: ЧДТУ, 2016. С. 86–95.
12. Безус А. М. Розвиток підприємств малого бізнесу в Україні. *Вісник КНУТД. Серія: Проблеми розвитку економіки*. 2016. № 3 (99). С. 7–17.
13. Рібун Л. В., Лех Г. А., Васюкович І. М. Зарубіжний досвід розвитку малого бізнесу. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2016. Вип. 26.2. С. 230–235.
14. EU measures for small and medium-sized enterprises (SMEs) / Russell-Cooke LLP official site. URL: <http://www.russell-cooke.co.uk/clientUpload/document/file/EU%20measures%20for%20SMEs%20-%20June%202011.pdf>
15. Ease of doing business rate. 2016. URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings>
16. International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2016. URL: [InternationalMonetaryFundWorldEconomic Outlook \(October-2016\)](http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/01/).
17. Dr. René Söllner. Die wirtschaftliche Bedeutung kleiner und mittlerer Unternehmen in Deutschland, Statistisches Bundesamt, Wirtschaft und Statistik, Januar 2014. P. 41–43.
18. Bazilinska O., Panchenko O., Dovhinka Ye. Comparison of running a small enterprise in Germany and Ukraine. *Problems and prospects of economics and management*. 2016. No. 4 (8). pp. 100–106.
19. EU Grants Guidelines. URL: http://www.welcomeurope.com/eurofunding_guidelines/guideline_european_project_leaders.html
20. Газуда Л. М., Волощук Н. Ю. Факторний аналіз умов розвитку малого підприємництва прикордонного регіону. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2015. № 5/3 (10). С. 7–12.

References

1. Popelo, O. V. (2014) Small business as the source of economic development in highly developed countries. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu*, vol. 3 (75), pp. 122–134.
2. Shpak, V. (2013) Peculiarities of small business in Ukraine and abroad in 1990–2000. *Naukovi zapysky IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*, vol. 4 (66), pp. 250–260.
3. Semenenko, V. M., Kovalenko, D. I. (2010) Economic theory. Political economy. Kyiv: Tsentр uchbovoi literatury, 360 p.
4. Small business: foreign experience (2017) Technopark "Remzavod". URL: <http://ru.poland.gov.pl> (Accessed 7 May 2017).
5. Shmyhelska, Z. K. (2007) Foreign experience in managing innovation activities of small and medium-sized enterprises and the possibilities for its adaptation in market economy of Ukraine. *Stratehichni priorityety*, No. 2 (3), pp. 119–128.
6. Rybchak, V. I. (2006) World experience of state regulation of small business enterprises. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy: zb. nauk.-tekhn. prats*. Lviv: RVV NLTU Ukrayiny, vol. 16.1, pp. 441–446.
7. Mytropan, S. O. (2011) World experience of state regulation of entrepreneurship. *Visnyk KNUTD*, No. 4, pp. 163–168.
8. Official web-portal of the Republic of Poland (2017). URL: <http://ru.poland.gov.pl>. (Accessed 7 May 2017).
9. Poland is your economic partner (2008). Warsaw, 205 p. URL: http://polska.polpred.com/upload/pdf/polsha_tvoi_ekon_partner.pdf (Accessed 7 May 2017).
10. Finahina, O. V. (2005) Market transformation in the region: features of development and diagnostics: monograph. Donetsk: Yuho-Vostok, Ltd, 228 p.
11. Surai, A. S. (2016) Bank of pure models of business environment: theoretical and methodical principles. *Zbirnyk naukovykh prats Cherkaskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu. Seriya Ekonomichni nauky*, vol. 43, part 1, pp. 86–95.
12. Bezus, A. M. (2016) Development of small business enterprises in Ukraine. *Visnyk KNUTD. Seriya: Problemy rozvytku ekonomiky*, No. 3 (99), pp. 7–14.
13. Ribun, L. V., Lech, G. A., Vaskovych, I. M. (2016) Foreign experience of small business development. *Naukovyy visnyk NLTU Ukrayiny*, vol. 26.2, pp. 230–235.
14. Russell-Cooke LLP official site (2015) EU measures for small and medium-sized enterprises (SMEs). URL: <http://www.russell-cooke.co.uk/clientUpload/document/file/EU%20measures%20for%20SMEs%20-%20June%202011.pdf> (Accessed 10 September 2015).
15. Ease of doing business rate (2016) URL: <http://www.doingbusiness.org/rankings> (Accessed 10 June 2017).
16. International Monetary Fund World Economic Outlook, October 2016. URL: InternationalMonetaryFundWorldEconomic Outlook (October-2016).
17. Dr. René Söllner (2014) Die wirtschaftliche Bedeutung kleiner und mittlerer Unternehmen in Deutschland, Statistisches Bundesamt, Wirtschaft und Statistik, Januar 2014, pp. 41–43.
18. Bazilinska, O., Panchenko, O., Dovhinka, Ye. (2016) Comparison of running a small enterprise in Germany and Ukraine. *Problems and prospects of economics and management*, vol. 4 (8), pp. 100–106.
19. European Grants (2016) EU Grants Guidelines. URL: http://www.welcomeurope.com/eurofunding/guidelines/guideline_european_project_leaders.html (Accessed 15 Aug 2016).
20. Gasuda, L. M., Voloshchuk, N. Yu. (2015) Factor analysis of conditions for the development of small business in the frontier region. *Scientific Journal «ScienceRise»*, vol. 5/3 (10), pp. 7–12.

E. O. Plaksyuk

**EUROPEAN EXPERIENCE OF SMALL BUSINESS SUPPORT FROM THE POSITION
OF HARMONIZATION OF MODERN ECONOMIC INTERESTS**

World experience shows that small business plays an important role in the economy of any country. Small business in Europe forms the basis of the EU's social and economic development, giving more than half of the total turnover and value added. Within the European Union, a policy of small businesses supporting has been introduced, the main purpose of which is to balance the interests of the state and business. Insufficient study of this problem in Ukraine hinders the formation of a methodological basis for the formation

of a well-developed market infrastructure and may lead to a conflict between economic interests of the state and the interests of small business.

The level of small business influence on economic development of the country is determined. We believe that the level of small business development directly determines the level of economic development of the state as a whole and has certain advantages.

The balanced policy of small business support, which takes into account economic interests of business and the state, is analyzed within the framework of the European Union. It is found that in order to maximize the stimulation of small and medium-sized business, measures have been taken in Europe to let down administrative barriers for small business. First of all, the changes concerning the value-added tax, adjustment of terms of financing and changes in the social policy of the states have been amended.

It is proposed to adhere to the balance of interests developed on the basis of the research on the development and support of small business in developed European countries.

The link between economic development of countries and implementation of a balanced policy of small business support is determined. Practical use of the recommendations in this article concerning the maintenance of an appropriate balance of economic interests will prevent a conflict between economic interests of the state and the interests of small business.

Keywords: *small business, innovation, economy, national economic interests, globalization.*